Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2026/1690

10.9.2026

UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2026/1690

z 29. apríla 2026

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutí o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločných podnikov Európskej únie za rozpočtový rok 2024

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku pre čisté letectvo za rozpočtový rok 2024,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku pre európske obehové hospodárstvo využívajúce biologické materiály za rozpočtový rok 2024,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku pre čistý vodík za rozpočtový rok 2024,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku pre európske železnice za rozpočtový rok 2024,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho centra priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti za rozpočtový rok 2024,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku za rozpočtový rok 2024,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskeho spoločného podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy za rozpočtový rok 2024,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku Globálne zdravie EDCPT3 za rozpočtový rok 2024,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku pre iniciatívu Inovatívne zdravotníctvo za rozpočtový rok 2024,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku pre čipy za rozpočtový rok 2024,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku pre výskum manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba 3 za rozpočtový rok 2024,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku pre inteligentné siete a služby za rozpočtový rok 2024,

— so zreteľom na článok 102 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre dopravu a cestovný ruch,

— so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) č. 833/2014 z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine [1], rozhodnutie Rady 2014/512/SZBP z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine [2] a následné balíky sankcií, ktoré Rada prijala voči Rusku v reakcii na jeho vojenskú agresiu voči Ukrajine,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A10-0046/2026),

[1] Ú. v. EÚ L 229, 31.7.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj.
[2] Ú. v. EÚ L 229, 31.7.2014, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/512/oj.

A. keďže spoločný podnik pre výskum manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba 3, spoločný podnik pre čisté letectvo, spoločný podnik pre iniciatívu Inovatívne zdravotníctvo, spoločný podnik pre čistý vodík, spoločný podnik pre európske obehové hospodárstvo využívajúce biologické materiály, spoločný podnik pre európske železnice, spoločný podnik pre inteligentné siete a služby a spoločný podnik Globálne zdravie EDCTP3 boli zriadené nariadením Rady (EÚ) 2021/2085 ([3]), ktoré sa označuje ako jednotný základný akt;

B. keďže spoločný podnik pre kľúčové digitálne technológie bol zriadený nariadením (EÚ) 2021/2085; keďže spoločný podnik pre kľúčové digitálne technológie bol v júli 2023 transformovaný na spoločný podnik pre čipy podľa nariadenia Rady (EÚ) 2023/1782 ([4]);

C. keďže Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy bol zriadený v apríli 2007 rozhodnutím Rady 2007/198/Euratom ([5]);

D. keďže spoločný podnik pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku bol zriadený nariadením Rady (EÚ) 2021/1173 ([6]);

E. keďže Európske centrum priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti bolo zriadené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/887 ([7]);

F. keďže spoločný podnik pre výskum manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba 3 je verejno-súkromné partnerstvo pre rozvoj modernizovaného manažmentu letovej prevádzky v Európe a urýchlenie realizácie digitálneho európskeho neba prostredníctvom výskumu a inovácií;

G. keďže spoločný podnik pre čisté letectvo je verejno-súkromným partnerstvom so zameraním na výskum a inovácie s cieľom transformovať letectvo s ohľadom na udržateľnú a klimaticky neutrálnu budúcnosť;

H. keďže spoločný podnik pre iniciatívu Inovatívne zdravotníctvo je verejno-súkromné partnerstvo zamerané na interdisciplinárny, udržateľný a na pacienta orientovaný výskum a inovácie v oblasti zdravia;

I. keďže spoločný podnik pre čistý vodík je verejno-súkromným partnerstvom v oblasti výskumu a inovácií zameraných na technológie vodíka a palivových článkov;

J. keďže spoločný podnik pre čipy je verejno-súkromné partnerstvo, ktoré podporuje vývoj inovačných polovodičových technológií novej generácie a posilňuje kapacity na výrobu čipov v rámci iniciatívy Čipy pre Európu;

K. keďže spoločný podnik pre európske obehové hospodárstvo využívajúce biologické materiály je verejno-súkromné partnerstvo zamerané na výskum a inovácie v záujme udržateľného a konkurencieschopného odvetvia obehového hospodárstva využívajúceho biologické materiály;

L. keďže spoločný podnik pre európske železnice je verejno-súkromné partnerstvo v oblasti výskumu a inovácií v odvetví železničnej dopravy;

M. keďže spoločný podnik pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku je verejno-súkromné partnerstvo, ktoré umožňuje združovanie zdrojov na vývoj a zavádzanie vysokovýkonnej výpočtovej techniky v Európe;

N. keďže spoločný podnik pre inteligentné siete a služby je verejno-súkromné partnerstvo, ktorého cieľom je podporovať a rozvíjať vedúce postavenie európskeho priemyslu v oblasti sietí a služieb 5G a 6G;

([3]) Nariadenie Rady (EÚ) 2021/2085 z 19. novembra 2021, ktorým sa zriaďujú spoločné podniky v rámci programu Horizont Európa a zrušujú nariadenia (ES) č. 219/2007, (EÚ) č. 557/2014, (EÚ) č. 558/2014, (EÚ) č. 559/2014, (EÚ) č. 560/2014, (EÚ) č. 561/2014 a (EÚ) č. 642/2014 (Ú. v. EÚ L 427, 30.11.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2085/oj).

([4]) Nariadenie Rady (EÚ) 2023/1782 z 25. júla 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/2085, ktorým sa zriaďujú spoločné podniky v rámci programu Horizont Európa, pokiaľ ide o spoločný podnik pre čipy (Ú. v. EÚ L 229, 18.9.2023, s. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1782/oj).

([5]) Rozhodnutie Rady 2007/198/Euratom z 27. marca 2007, ktorým sa zriaďuje Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy a ktorým sa mu udeľujú výhody (Ú. v. EÚ L 90, 30.3.2007, s. 58, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj).

([6]) Nariadenie Rady (EÚ) 2021/1173 z 13. júla 2021 o zriadení spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku a o zrušení nariadenia (EÚ) 2018/1488 (Ú. v. EÚ L 256, 19.7.2021, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1173/oj).

([7]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/887 z 20. mája 2021, ktorým sa zriaďuje Európske centrum priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti a sieť národných koordinačných centier (Ú. v. EÚ L 202, 8.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/887/oj).

O. keďže spoločný podnik Globálne zdravie EDCTP3 je verejno-súkromné partnerstvo zamerané na zníženie sociálno-ekonomickej záťaže infekčných chorôb v subsaharskej Afrike vďaka novým a lepším technologickým aplikáciám v zdravotníctve a na zlepšenie pripravenosti a reakcie na infekčné choroby na globálne účely;

P. keďže Európske centrum priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti bolo zriadené s cieľom spolupracovať so sieťou národných koordinačných centier na podpore inovácií a priemyselnej politiky v oblasti kybernetickej bezpečnosti;

Q. keďže cieľom Európskeho spoločného podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy je prispieť dielom Únie k medzinárodnému projektu energie jadrovej syntézy ITER, vykonávať dohodu o širšom prístupe medzi Euratomom a Japonskom a pripraviť sa na výstavbu demonštračného reaktora jadrovej syntézy a súvisiacich zariadení;

R. keďže Európska únia prijala bezprecedentne vysoký počet sankcií v súvislosti s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine, ktorých cieľom je ukončiť vojnu, oslabiť hospodársku, finančnú a vojenskú schopnosť Ruska pokračovať vo vojnovom snažení a tým definitívne ukončiť túto útočnú vojnu, brániť územnú celistvosť Ukrajiny a bezpečnosť jej obyvateľstva a zabezpečiť dodržiavanie medzinárodného práva a zásad Charty OSN; keďže Európska únia prijala niekoľko opatrení na úplné ukončenie závislosti Únie od ruskej energie, a to aj v oblasti jadrovej energie;

S. keďže Európsky dvor audítorov (ďalej len „Dvor audítorov“) oznámil zavedenie revidovaného prístupu k auditu spoločných podnikov počnúc rozpočtovým rokom 2025;

Všeobecné informácie

1. víta, že úlohou spoločných podnikov pri podpore výskumných a inovačných činností v oblasti dopravy, energetiky, zdravia, obehového hospodárstva využívajúceho biologické materiály, kľúčových elektronických komponentov, umelej inteligencie a superpočítačov, kybernetickej bezpečnosti a sieťových systémov; vyzýva spoločné podniky, aby uľahčovali premenu vedeckých poznatkov na inovácie pripravené na trh a zaviedli mechanizmy, ktoré zabezpečia, že svojimi činnosťami budú prispievať k posilneniu globálnej strategickej autonómie, konkurencieschopnosti, bezpečnosti vrátane kybernetickej bezpečnosti, environmentálnej udržateľnosti a cieľov v oblasti klímy v záujme ochrany kritického výskumu, údajov a infraštruktúry; vyzýva spoločné podniky, aby podporovali pravidelnú odbornú prípravu v oblasti kybernetickej bezpečnosti s cieľom posilniť odolnosť voči kybernetickým hrozbám;

2. pripomína, že podľa Dvora audítorov sa v zmysle platného viacročného finančného rámca (VFR) očakáva, že spoločné podniky budú hospodáriť s významným rozpočtom vo výške 17,2 miliardy EUR z peňažného príspevku Únie a od ostatných členov získajú príspevok vo výške 21,3 miliardy EUR; zdôrazňuje, že v rámci súčasného VFR sa očakáva, že Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy bude hospodáriť s rozpočtom vo výške 5,6 miliardy EUR ([8]);

3. zdôrazňuje, že v kontexte budúceho VFR na obdobie 2028 – 2034 budú spoločné podniky naďalej zohrávať kľúčovú úlohu pri podpore strategickej autonómie, udržateľnosti, bezpečnosti a konkurencieschopnosti Únie; vyzýva preto Komisiu a rozpočtový orgán, aby zabezpečili, že spoločné podniky budú mať v rámci budúceho VFR k dispozícii dostatočné, stabilné a dlhodobé financovanie, ktoré bude zodpovedať ich rozširujúcim sa povinnostiam a ich úlohe kľúčových hnacích síl inovácií v strategických odvetviach, ako sú energetika, digitálne technológie, polovodičové technológie, čistá energia, zdravie a výskum v oblasti obrany;

4. konštatuje, že spoločné podniky sú založené na verejno-súkromných partnerstvách, ktoré usmerňujú investície a využívajú verejné a súkromné finančné prostriedky na podporu spoločných cieľov; v tejto súvislosti pripomína, že na to, aby boli takéto partnerstvá aj naďalej vzájomne prospešné, musia súkromní členovia zaplatiť svoje príspevky v stanovenej výške; upozorňuje na to, že z dôvodu nedostatočných príspevkov od súkromných členov čelia niektoré spoločné podniky finančným ťažkostiam pri plnení svojich cieľov; vyzýva ďalej spoločné podniky a Komisiu, aby predchádzali nadmernej závislosti od nepeňažných príspevkov na dodatočné činnosti ako prostriedku na splnenie cieľov, a aby zabezpečili ich riadne, transparentné a primerané použitie, keďže takéto činnosti sú mimo pracovných programov a rozpočtov spoločných podnikov a Dvor audítorov ich nekontroluje; naliehavo preto vyzýva na posilnenie transparentnosti a dohľadu Komisie nad metodikami podávania správ a potvrdzovania nepeňažných príspevkov na dodatočné činnosti a na stanovenie priorít príspevkov spojených s akciami financovanými spoločnými podnikmi na základe súťaže;

([8]) https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/iter_en.

5. uznáva dôležitú úlohu spoločných podnikov pri presadzovaní strategickej autonómie, pripravenosti a odolnosti Únie v rýchlo sa meniacom globálnom geopolitickom kontexte, ktorý sa vyznačuje zložitými a vyvíjajúcimi sa výzvami; oceňuje prínosy spoločných podnikov v oblasti technologických inovácií, digitálnej autonómie a kybernetickej bezpečnosti, udržateľných dopravných riešení, energetickej nezávislosti, obehového hospodárstva a verejného zdravia;

6. vyzýva všetky spoločné podniky, aby pri spolupráci s medzinárodnými partnermi zachovávali maximálnu obozretnosť a plne rešpektovali platný režim reštriktívnych opatrení Únie a cieľ ochrany strategickej autonómie Európy;

7. uznáva významný prínos spoločných podnikov k napredovaniu výskumu, inovácií a technologického rozvoja v odvetviach, ako je letectvo, železničná doprava a riadenie letovej prevádzky; potvrdzuje ich zásadnú úlohu pri podpore prioritných cieľov Únie v oblasti strategickej autonómie, udržateľnosti, digitálnej transformácie, bezpečnosti a konkurencieschopnosti;

8. uznáva, že spoločné podniky Európskej únie predstavujú rozhodujúci nástroj na posilnenie výskumnej a inovačnej kapacity Únie prostredníctvom podpory rozsiahlych verejno-súkromných partnerstiev v strategických priemyselných oblastiach; uznáva, že spoločné podniky svojou schopnosťou združovať zdroje, koordinovať cezhraničnú spoluprácu a preklenúť medzeru medzi vedeckým výskumom a uvedením na trh pomáhajú urýchliť technologický pokrok, ktorý by jednotliví aktéri nemohli dosiahnuť samostatne; opakovane zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť transparentnosť, zodpovednosť a efektívne hospodárenie spoločných podnikov s verejnými zdrojmi;

9. uznáva, že spoločné podniky mobilizáciou priemyslu, akademickej obce, malých a stredných podnikov (MSP) a verejných orgánov v záujme plnenia spoločných cieľov zabezpečujú efektívne využívanie finančných prostriedkov Únie, podporujú vedúce postavenie Európy v oblasti strategických kľúčových technológií, podporujú inovácie založené na hodnote a strategickú autonómiu Únie a priamo prispievajú k udržateľnému hospodárskemu rastu a kvalitnej zamestnanosti v celej Únii;

10. naliehavo vyzýva spoločné podniky, aby zintenzívnili svoje inštitucionálne komunikačné aktivity s cieľom zabezpečiť širokú informovanosť verejnosti o ich prínosoch k dosahovaniu cieľov Únie a o potrebe a pridanej hodnote inštitucionalizovaných partnerstiev so zapojením súkromných subjektov, a to jasným a vzdelávacím spôsobom;

11. víta výročnú správu Dvora audítorov o spoločných podnikoch Európskej únie za rozpočtový rok 2024 (správa Dvora audítorov), ktorá obsahuje osobitné vyhlásenie o vierohodnosti pre každý zo spoločných podnikov, pokiaľ ide o ich ročnú účtovnú závierku a príslušné transakcie; zdôrazňuje, že misia Dvora audítorov má zásadný význam pre riadne plnenie rozpočtu Únie a pre dohľad nad ním; vyzýva na pokračovanie tohto osvedčeného postupu; víta spoluprácu spoločných podnikov s Dvorom audítorov počas prípravy jeho správy a berie na vedomie vysvetlenia k niektorým pripomienkam a zdôraznenia v odpovediach poskytnutých spoločnými podnikmi;

12. berie na vedomie oznámenie Dvora audítorov z 1. októbra 2025 o zavedení revidovaného prístupu k auditu spoločných podnikov počnúc rozpočtovým rokom 2025; konštatuje, že túto zmenu podnietili okrem iného obmedzené personálne kapacity a ukončenie auditov spoločných podnikov v rámci programu Horizont Európa útvarom Komisie pre vnútorný audit, ktorý predtým vykonával audit spoločných podnikov, čím sa obmedzila dostupnosť doplnkového audítorského uistenia; ďalej poznamenáva, že nový prístup predpokladá primeranú veľkosť audítorskej vzorky, konsolidáciu audítorskej práce vo všetkých spoločných podnikoch a vydanie dvoch samostatných vyhlásení o vierohodnosti, ktoré budú podopreté dodatočnými tematickými a osobitnými správami; vyzýva Dvor audítorov, aby zabezpečil včasné zavedenie revidovanej metodiky a aby táto metodika naďalej spĺňala najvyššie štandardy kvality, spoľahlivosti a uistenia auditu v záujme ochrany finančných záujmov Únie;

13. víta skutočnosť, že 24. septembra 2024 Európske centrum priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti získalo finančnú autonómiu; preto konštatuje, že v rozpočtovom roku 2024 Dvor audítorov okrem ostatných jedenástich spoločných podnikov prvýkrát vykonal audit aj v tomto spoločnom podniku;

14. zdôrazňuje, že si uvedomuje, že počas rozpočtového roka 2024 mali alebo mohli mať na viaceré spoločné podniky nemalý dosah významné udalosti, ktoré mohli ovplyvniť ich výkonnosť; konštatuje najmä, že:

   a) činnosť niektorých spoločných podnikov naďalej výrazne ovplyvňovala ruská útočná vojna proti Ukrajine; tieto vplyvy sa prejavujú najmä v narušení dodávateľských reťazcov, oneskorení pri realizácii projektov a zvýšení operačných nákladov;

b) Spojené štáty americké zrušili veľmi veľkú časť programov riadených Agentúrou Spojených štátov amerických pre medzinárodný rozvoj vrátane programov v oblasti globálneho zdravia, čo môže viesť k obmedzeniu možností spolufinancovania a partnerstva pre dva spoločné podniky Európskej únie pôsobiace v tejto oblasti (spoločný podnik pre iniciatívu Inovatívne zdravotníctvo a spoločný podnik v oblasti verejného zdravia pre partnerstvo európskych a rozvojových krajín v oblasti klinického skúšania 3), ako aj k rizikám v oblasti dodávateľského reťazca a vykonávania a k zvýšenému finančnému tlaku a neistote pre Úniu; poukazuje však na to, že načasovanie tohto zrušenia by mohlo pre Úniu predstavovať aj strategickú príležitosť na posilnenie jej globálnej úlohy v oblasti zdravia, zvýšenie jej odolnosti a potvrdenie jej vedúceho postavenia;

c) 1. augusta 2024 nadobudlo účinnosť nariadenie Únie o umelej inteligencii ([9]), ktorým sa stanovuje spoločný právny rámec pre vysoko rizikové systémy umelej inteligencie a povinnosti transparentnosti; mnohé spoločné podniky, najmä tie, ktoré sú zapojené do partnerstiev súvisiacich s digitálnymi technológiami, inováciami a umelou inteligenciou, sa budú musieť tomuto rámcu prispôsobiť, čo môže znamenať zvýšené požiadavky na dodržiavanie predpisov, posudzovanie regulačných rizík a úpravy rozsahu projektov, výziev na predkladanie návrhov a zodpovednosti rôznych aktérov zapojených do realizácie projektov;

15. pripomína, že spoločné podniky musia svoje operácie vykonávať v súlade so správnym finančným riadením, čím účinne prispievajú k politickým cieľom Únie a k riadnemu plneniu jej rozpočtu; vyjadruje však znepokojenie nad niektorými prvkami, ktoré sa objavili v zisteniach Dvora audítorov, ako sú uvedené v tomto uznesení;

Ročná účtovná závierka

16. konštatuje, že v správe Dvora audítorov sa uvádza, že ročná účtovná závierka dvanástich kontrolovaných spoločných podnikov za rok 2024 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu k 31. decembru 2024, výsledky ich operácií, toky hotovosti a zmeny čistých aktív za príslušný rozpočtový rok v súlade s ich finančnými nariadeniami a účtovnými pravidlami, ktoré schválil účtovník Komisie; ďalej konštatuje, že Dvor audítorov preto vydal audítorské výroky bez výhrad k spoľahlivosti ročnej účtovnej závierky spoločných podnikov;

17. konštatuje, že v správe Dvora audítorov sa uvádza, že operácie súvisiace s ročnou účtovnou závierkou sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne; ďalej konštatuje, že Dvor audítorov preto vydal audítorské výroky bez výhrad k zákonnosti a správnosti príjmov aj platieb súvisiacich s účtovnou závierkou spoločných podnikov;

18. konštatuje, že v ročnej účtovnej závierke Európskeho centra priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti za rok 2024 chýbajú komplexné informácie o kumulatívnych príspevkoch členov, ktoré boli poskytnuté pred nadobudnutím autonómie; ročná účtovná závierka za rok 2024 neobsahuje príspevky na úrovni programov Horizont Európa a Digitálna Európa, ani porovnanie celkových príspevkov s ročnými cieľmi stanovenými pre jednotlivé programy; opakuje odporúčanie Dvora audítorov, aby Európske centrum priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti systematicky zhromažďovalo, monitorovalo a vykazovalo dobrovoľné finančné a nepeňažné príspevky členských štátov na spoločné akcie a súvisiace administratívne náklady;

19. konštatuje, že riziko v oblasti zákonnosti a správnosti príjmov sa v prípade všetkých spoločných podnikov považovalo za nízke;

Rozpočtové a finančné riadenie

20. konštatuje, že v roku 2024 bol celkový dostupný rozpočet na platby pre dvanásť spoločných podnikov, ktoré Dvor audítorov kontroloval, na úrovni 3,2 miliardy EUR; berie na vedomie názor Dvora audítorov, že celkový dostupný rozpočet na platby zahŕňa aj nevyužité rozpočtové prostriedky z predchádzajúcich rokov, ktoré spoločné podniky opätovne zahrnuli do rozpočtu bežného roka, ako aj pripísané príjmy a prostriedky prerozdelené na ďalší rok; konkrétnejšie konštatuje, že:

a) v roku 2024 celkový dostupný rozpočet spoločného podniku pre výskum manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba 3 predstavoval 112,7 milióna EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch (111,2 milióna EUR v roku 2023) a 110,6 milióna EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch (241,5 milióna EUR v roku 2023); berie na vedomie, že podľa správy o rozpočtovom a finančnom riadení

([9]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1689 z 13. júna 2024, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 300/2008, (EÚ) č. 167/2013, (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1139 a (EÚ) 2019/2144 a smernice 2014/90/EÚ, (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2020/1828 (akt o umelej inteligencii) (Ú. v. EÚ L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

spoločného podniku pre výskum manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba 3 jeho celková miera plnenia rozpočtu za rozpočtový rok 2024 dosiahla 42 % v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a 36 % v prípade platobných rozpočtových prostriedkov; konštatuje, že takéto nízke miery plnenia spoločný podnik predpokladal a vyplývali najmä z operačných výdavkov; opakovane vyjadruje svoje obavy z minulého roka v súvislosti s nízkou mierou čerpania platobných rozpočtových prostriedkov určených na infraštruktúru a prevádzkové výdavky, ktorá v roku 2024 ďalej klesla na 45 % v porovnaní s 55 % v roku 2023; ďalej konštatuje, že v roku 2024 sa do rozpočtu na rok 2025 prenieslo 3,1 milióna EUR nevyužitých rozpočtových prostriedkov na administratívne platby; okrem toho sa 11,3 milióna EUR z nevyužitých rozpočtových prostriedkov na administratívne platby vyčlenilo do rezervy na plánované budúce administratívne výdavky; opakuje odporúčanie Dvora audítorov, aby spoločný podnik pre výskum manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba 3 pri plánovaní svojho rozpočtu na administratívne platby na rok 2027 aktívne zohľadnil objem nevyužitých administratívnych rozpočtových prostriedkov, ktoré už nahromadil do konca roka 2024;

b) v roku 2024 predstavoval celkový dostupný rozpočet spoločného podniku pre čisté letectvo 172,0 milióna EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch (269 miliónov EUR v roku 2023) a 302,6 milióna EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch (486,0 milióna EUR v roku 2023); ďalej berie na vedomie, že podľa správy o rozpočtovom a finančnom riadení spoločného podniku pre čisté letectvo jeho celková miera plnenia rozpočtu za rozpočtový rok 2024 dosiahla 99,9 % v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a 84,4 % v prípade platobných rozpočtových prostriedkov (bez nepoužitých rozpočtových prostriedkov); poznamenáva, že nižšia miera platieb na úrovni 84,4 % bola spôsobená najmä tým, že poskytnuté služby ešte neboli fakturované a činností na rok 2025 boli predsunuté; berie na vedomie celkovo dobré tempo plnenia rozpočtu; poukazuje však na nízku mieru plnenia platobných rozpočtových prostriedkov určených na infraštruktúru a prevádzkové náklady (ktorá v roku 2024 dosiahla len 67 %) a nízku mieru plnenia rozpočtu na platby programu Horizont Európa (ktorá v roku 2024 dosiahla len 52 %); konštatuje, že spoločný podnik pre čisté letectvo využíva v rámci pilotnej prevádzky nový rozpočtový, účtovný a finančný systém Komisie (SUMMA), ktorý ešte nie je plne funkčný; v tejto súvislosti vyzýva spoločný podnik, aby zabezpečil spoľahlivosť údajov prostredníctvom vhodného manuálneho spracovania a v prípade potreby prostredníctvom dodatočných overovacích kontrol;

c) v roku 2024 predstavoval celkový dostupný rozpočet spoločného podniku pre iniciatívu Inovatívne zdravotníctvo 269,8 milióna EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch (223,2 milióna EUR v roku 2023) a 205,7 milióna EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch (225,9 milióna EUR v roku 2023); berie na vedomie, že podľa správy o rozpočtovom a finančnom riadení spoločného podniku pre iniciatívu Inovatívne zdravotníctvo jeho celková miera plnenia rozpočtu za rozpočtový rok 2024 dosiahla 65,6 % v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a 94,6 % v prípade platobných rozpočtových prostriedkov; zdôrazňuje nízku mieru plnenia jeho viazaných a platobných rozpočtových prostriedkov určených na operačné výdavky, ktorá dosiahla 64,5 %; berie na vedomie vysvetlenie spoločného podniku a vo všeobecnosti ho vyzýva, aby zabezpečil zdravé tempo plnenia každého oddielu svojho rozpočtu;

d) v roku 2024 predstavoval celkový dostupný rozpočet spoločného podniku pre čistý vodík 215,1 milióna EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch (268,9 milióna EUR v roku 2023) a 150,7 milióna EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch (327,8 milióna EUR v roku 2023); ďalej konštatuje, že podľa správy o rozpočtovom a finančnom riadení spoločného podniku pre čistý vodík jeho celková miera plnenia rozpočtu za rozpočtový rok 2024 dosiahla 98 % v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a 84,3 % v prípade platobných rozpočtových prostriedkov, t. j. v súvislosti s tempom plnenia rozpočtu sa nevyskytli žiadne závažné problémy; poukazuje však na nízku mieru plnenia platobných rozpočtových prostriedkov určených na jeho infraštruktúru a prevádzkové výdavky, ktorá dosiahla iba 58,2 %; berie na vedomie vysvetlenia spoločného podniku; pripája sa k odporúčaniu Dvora audítorov, aby spoločný podnik pre čistý vodík pri plánovaní svojho rozpočtu na administratívne platby na rok 2027 proaktívne zohľadnil objem nevyužitých administratívnych rozpočtových prostriedkov, ktoré už nahromadil do konca roka 2024;

e) v roku 2024 predstavoval celkový dostupný rozpočet spoločného podniku pre čipy 1 062,8 milióna EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch (835,7 milióna EUR v roku 2023) a 724,4 milióna EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch (518,4 milióna EUR v roku 2023); ďalej berie na vedomie, že podľa správy o rozpočtovom a finančnom riadení spoločného podniku pre čipy dosiahla jeho celková miera plnenia rozpočtu na rozpočtový rok 2024 v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov 99 % a v prípade platobných rozpočtových prostriedkov 67 %, čo naznačuje, že niektoré problémy pretrvávajú, najmä nízka miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov určených na operačné výdavky, ktorá dosiahla 67 %, pričom platby v rámci programu Digitálna Európa dosiahli mimoriadne nízku mieru plnenia iba 6 %; berie na vedomie vysvetlenie spoločného podniku, vyjadruje však hlboké poľutovanie nad pretrvávajúcou nízkou mierou plnenia a vo všeobecnosti spoločný podnik vyzýva, aby zabezpečil zdravé tempo plnenia každého oddielu svojho rozpočtu;

f) v roku 2024 predstavoval celkový dostupný rozpočet spoločného podniku pre európske obehové hospodárstvo využívajúce biologické materiály 222,9 milióna EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch (227,4 milióna EUR v roku 2023) a 191,7 milióna EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch (137,4 milióna EUR v roku 2023); berie na vedomie, že podľa správy o rozpočtovom a finančnom riadení spoločného podniku pre obehové hospodárstvo využívajúce biologické materiály jeho celková miera plnenia rozpočtu za rozpočtový rok 2024 dosiahla 96 % v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a 82 % v prípade platobných rozpočtových prostriedkov, čo naznačuje, že v súvislosti s tempom plnenia rozpočtu sa nevyskytli žiadne závažné problémy;

g) v roku 2024 predstavoval celkový dostupný rozpočet spoločného podniku pre európske železnice 114,6 milióna EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch (102,6 milióna EUR v roku 2023) a 120,8 milióna EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch (120,3 milióna EUR v roku 2023); ďalej berie na vedomie, že podľa správy o rozpočtovom a finančnom riadení spoločného podniku pre európske železnice jeho celková miera plnenia rozpočtu za rozpočtový rok 2024 dosiahla 70 % v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a 64 % v prípade platobných rozpočtových prostriedkov; konštatuje, že miera plnenia aktívneho operačného rozpočtu spoločného podniku pre európske železnice v roku 2024 dosiahla 99,9 % vo viazaných rozpočtových prostriedkoch a 87,9 % v platobných rozpočtových prostriedkoch; je však znepokojený celkovo nízkou mierou plnenia; berie na vedomie vysvetlenie spoločného podniku týkajúce sa týchto nízkych mier plnenia, ktoré súvisia s potrebou zachovať rozpočet na financovanie druhej vlny projektov v hlavných oblastiach, kde sa dohody o grantoch podpíšu v roku 2026; vyzýva spoločný podnik, aby zabezpečil zdravé tempo plnenia každého oddielu svojho rozpočtu; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je dôležité naďalej tento spoločný podnik podporovať a zabezpečiť riadne vykonávanie jeho činností vzhľadom na komparatívne výhody železníc z hľadiska environmentálnych vlastností, využívania pôdy, spotreby energie a bezpečnosti;

h) v roku 2024 predstavoval celkový dostupný rozpočet spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku 307,1 milióna EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch (1 136 miliónov EUR v roku 2023) a 347,7 milióna EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch (1 058 miliónov EUR v roku 2023); berie na vedomie, že podľa správy o rozpočtovom a finančnom riadení spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku jeho celková miera plnenia rozpočtu za rozpočtový rok 2024 dosiahla 72 % v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a 59 % v prípade platobných rozpočtových prostriedkov, čo svedčí o tom, že stále existujú závažné problémy v súvislosti s tempom plnenia rozpočtu; poukazuje najmä na nízku mieru plnenia platobných rozpočtových prostriedkov určených na operačné výdavky, ktorá dosiahla 59 %; berie na vedomie vysvetlenie spoločného podniku; v tejto súvislosti pripomína, že miera vykonávania platieb grantov v rámci programu Horizont Európa klesla v roku 2024 na 27 % (36 % v roku 2023), a to najmä v dôsledku oneskorenia pri vykonávaní predbežných technických a finančných kontrol správ od príjemcov; zdôrazňuje takisto nízku mieru plnenia jeho platobných rozpočtových prostriedkov určených na administratívne výdavky, ktorá dosiahla 61 %; berie na vedomie vysvetlenie spoločného podniku, ktoré poskytol vo svojich písomných odpovediach na správu Dvora audítorov; berie do úvahy dodatočné informácie, ktoré spoločný podnik predložil počas vypočutia vo Výbore pre kontrolu rozpočtu, a vo všeobecnosti ho vyzýva, aby zabezpečil zdravé tempo plnenia každého oddielu svojho rozpočtu;

i) v roku 2024 predstavoval celkový dostupný rozpočet spoločného podniku pre inteligentné siete a služby 132,6 milióna EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch (134,7 milióna EUR v roku 2023) a 132,8 milióna EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch (122,9 milióna EUR v roku 2023); ďalej berie na vedomie, že podľa správy o rozpočtovom a finančnom riadení spoločného podniku pre inteligentné siete a služby dosiahla jeho celková miera plnenia rozpočtu za rozpočtový rok 2024 v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov 99 % a v prípade platobných rozpočtových prostriedkov 96 %, čo naznačuje, že v súvislosti s tempom plnenia rozpočtu sa nevyskytli žiadne závažné problémy; konštatuje však pomerne nízku mieru plnenia administratívneho rozpočtu, konkrétne výdavkov na infraštruktúru a prevádzkových výdavkov, ktorá dosiahla v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov 59 % a platobných rozpočtových prostriedkov 66 %, a vyzýva spoločný podnik, aby zabezpečil lepšie plnenie tejto časti svojho administratívneho rozpočtu;

j) celkový dostupný rozpočet spoločného podniku Globálne zdravie EDCPT3 na rok 2024 predstavoval 224,6 milióna EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch (136,4 milióna EUR v roku 2023) a 80,3 milióna EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch (2,2 milióna EUR v roku 2023); berie na vedomie, že podľa správy o rozpočtovom a finančnom riadení spoločného podniku Globálne zdravie EDCPT3 jeho celková miera plnenia rozpočtu za rozpočtový rok 2024 dosiahla 98 % v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a 96 % v prípade platobných rozpočtových prostriedkov, t. j. v súvislosti s tempom plnenia rozpočtu sa nevyskytli žiadne závažné problémy; upozorňuje však na nízku mieru čerpania platobných rozpočtových prostriedkov v časti jeho administratívneho rozpočtu, konkrétne na infraštruktúru

a prevádzkové náklady, ktorá dosiahla len 37 %; berie na vedomie vysvetlenie spoločného podniku a vyzýva ho, aby pri plánovaní svojho rozpočtu na administratívne platby na rok 2027 prijal opatrenia s cieľom zabezpečiť lepšie plnenie tejto časti administratívneho rozpočtu, a to aj aktívnym zohľadnením objemu nevyužitých administratívnych rozpočtových prostriedkov, ktoré sa už nahromadili do konca roka 2024;

k) v roku 2024 predstavoval celkový dostupný rozpočet spoločného podniku Európskeho centra priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti 313,3 milióna EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch a 101,6 milióna EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch; ďalej berie na vedomie, že podľa správy o rozpočtovom a finančnom riadení za obdobie od 24. septembra 2024, keď spoločný podnik dosiahol finančnú autonómiu, do konca roka 2024 dosiahla jeho celková miera plnenia rozpočtu 90,5 % v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a 82 % v prípade platobných rozpočtových prostriedkov, čo naznačuje, že v súvislosti s tempom plnenia rozpočtu sa nevyskytli žiadne závažné problémy; upozorňuje však na nízku mieru čerpania platobných rozpočtových prostriedkov v časti jeho administratívneho rozpočtu, konkrétne na budovy, IT a iné, ktorá dosiahla v prípade platobných rozpočtových prostriedkov iba 27,1 %; berie na vedomie vysvetlenie spoločného podniku a vyzýva ho, aby zabezpečil lepšie plnenie tejto časti svojho administratívneho rozpočtu;

l) v roku 2024 predstavoval celkový dostupný rozpočet Európskeho spoločného podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy 811,8 milióna EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch (807 miliónov EUR v roku 2023) a 693,7 milióna EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch (631,5 milióna EUR v roku 2023); ďalej berie na vedomie, že podľa správy o rozpočtovom a finančnom riadení Európskeho spoločného podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy dosiahla celková miera plnenia jeho rozpočtu za rozpočtový rok 2024 na úrovni 92 % v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a 93 % v prípade platobných rozpočtových prostriedkov, čo naznačuje, že v súvislosti s tempom plnenia rozpočtu sa – v porovnaní s mierou plnenia viazaných rozpočtových prostriedkov, ktorá v roku 2023 dosiahla 73 % – už nevyskytli žiadne závažné problémy; konštatuje zlepšenie miery plnenia operačných výdavkov, ktorá dosiahla 92 % v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a 93 % v prípade platobných rozpočtových prostriedkov v porovnaní s rokom 2023, keď miera čerpania viazaných rozpočtových prostriedkov určených na operačné výdavky predstavovala 70 %;

21. zdôrazňuje, že všetky spoločné podniky by mali posilniť svoje vnútorné finančné kontroly a rámce transparentnosti s cieľom zabezpečiť, aby sa finančné prostriedky prideľovali efektívne a v súlade so strategickými cieľmi Únie;

22. súhlasí s obavami Dvora audítorov týkajúcimi sa pretrvávajúcej nízkej miery čerpania rozpočtových prostriedkov niektorými spoločnými podnikmi pri plnení ich operačných a administratívnych rozpočtov; vyzýva príslušné spoločné podniky, aby urýchlili prijatie a účinné vykonávanie nápravných opatrení v plnom súlade s odporúčaniami Dvora audítorov s cieľom zabrániť opakovaniu týchto zistených nedostatkov; zdôrazňuje, že kumuláciou nevyužitých rozpočtových prostriedkov vznikajú hotovostné prebytky, ktoré nemožno presunúť na iné činnosti a programy Únie; domnieva sa, že pretrvávajúce zvyšovanie hotovostných prebytkov je odrazom nedostatkov, pokiaľ ide o realizmus rozpočtu a schopnosť plniť programy; vyzýva Komisiu, aby požadovala ročný plán na zníženie prebytku pre spoločné podniky, ktoré vykazujú pretrvávajúci prebytok, vrátane merateľných míľnikov a jasného prepojenia s faktormi oneskoreného vykonávania; vyjadruje znepokojenie najmä v súvislosti s týmito skutočnosťami:

a) že hotovostný prebytok spoločného podniku pre čipy sa v priebehu roka 2024 zvýšil a na konci roka bol na úrovni 479 miliónov EUR (438 miliónov EUR na konci roka 2023); berie na vedomie vysvetlenie spoločného podniku; opakuje napriek tomu svoju výzvu spoločnému podniku pre čipy, aby v budúcnosti zabránil podobným situáciám, a víta ambíciu, ktorú spoločný podnik oznámil, že v roku 2025 chce tento problém napraviť;

b) že hotovostný prebytok spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku sa v priebehu roka 2024 tiež zvýšil a na konci roka bol na úrovni 904,7 milióna EUR (840,7 milióna EUR na konci roka 2023); berie na vedomie nápravné opatrenia, ktorých vykonávanie sa začalo v roku 2024; opakuje však svoju výzvu, aby spoločný podnik pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku zefektívnil svoje úsilie a v budúcnosti sa podobným situáciám vyhol;

23. víta výrazné zníženie kumulovaného hotovostného prebytku spoločného podniku pre čisté letectvo z 237 miliónov EUR ku koncu roka 2023 na 105 miliónov EUR ku koncu roka 2024, čo predstavuje pokles o 56 %; berie na vedomie vysvetlenie, že zostávajúci prebytok je potrebný na zabezpečenie pokrytia platobných potrieb na prvé štyri mesiace roku 2025; považuje tento vývoj za pozitívny krok smerom k zlepšeniu finančného plánovania a plnenia rozpočtu; zdôrazňuje, že tento prístup by mohol slúžiť ako dobrý príklad pre ostatné spoločné podniky, ktoré čelia podobným výzvam;

24. súhlasí s obavami Dvora audítorov týkajúcimi sa pretrvávajúcich oneskorení v príspevkoch členov do niektorých spoločných podnikov, najmä vzhľadom na riziko, že niektoré spoločné podniky nedosiahnu svoje ciele v oblasti príspevkov; vyzýva príslušné spoločné podniky, aby pokračovali v zavádzaní opatrení na zabránenie vzniku takýchto situácií v budúcnosti; pripomína, že splnenie cieľov v oblasti príspevkov je zodpovednosťou a povinnosťou príslušných spoločných podnikov a že nesplnenie cieľov v oblasti príspevkov je v rozpore so základnou myšlienkou spoločných podnikov; vyjadruje znepokojenie konkrétne nad:

a) situáciou spoločného podniku pre výskum manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba 3, keďže cieľ operačných príspevkov jeho člena Eurocontrolu bol splnený len na 70 %, čo viedlo k tomu, že spoločný podnik nemal k dispozícii plánované príspevky, aby mohol riadne vykonávať svoju časť programu Horizont 2020; konštatuje, že príspevky Eurocontrolu boli takisto nižšie ako cieľ programu Horizont Európa na rok 2024 a dosiahli len 16 % z cieľovej sumy 500 miliónov EUR; opakuje odporúčanie Dvora audítorov, aby spoločný podnik pre výskum manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba 3 spolupracoval s Eurocontrolom na zvýšení jeho príspevkov a každoročne monitoroval pokrok;

b) situáciou spoločného podniku Globálne zdravie EDCPT3, kde bola na konci roka 2024 úroveň hotovostných príspevkov prispievajúcich partnerov veľmi nízka, a to 15,6 milióna EUR, čo predstavuje 4 % z cieľovej sumy 400 miliónov EUR; konštatuje, že súčasný nedostatok príspevkov môže podstatne znížiť pákový efekt činností spoločného podniku, čo predstavuje riziko pre dosiahnutie jeho programových cieľov; opakuje odporúčanie Dvora audítorov, aby spoločný podnik Globálne zdravie EDCPT3 vypracoval komplexný akčný plán na identifikáciu a získanie ďalších prispievajúcich partnerov z Európy i mimo nej s cieľom posilniť svoju výskumnú a inovačnú kapacitu, zabezpečiť ďalšie finančné príspevky a zaistiť dosiahnutie svojich programových cieľov;

c) situáciou spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku, ktorá sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom nezlepšila, pričom príspevky jeho súkromných členov v rámci programu Horizont Európa a Digitálna Európa na konci roka 2024 zostali nezmenené na úrovni 0,3 % z cieľovej sumy VFR na roky 2021 – 2027 vo výške 900 miliónov EUR; opätovne zdôrazňuje, že dosiahnutie cieľov v oblasti príspevkov by sa malo považovať za povinnosť spoločného podniku; opakuje odporúčanie z predchádzajúceho roka, aby spoločný podnik pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku úzko spolupracoval s Komisiou v postupe prehodnocovania súčasného cieľa týkajúceho sa príspevkov súkromných členov v rámci programov Horizont Európa a Digitálna Európa s cieľom zabezpečiť jeho uskutočniteľnosť; vyzýva Komisiu, aby prehodnotila súčasný cieľ, a v tejto súvislosti víta prebiehajúci postup;

Verejné obstarávanie a ponuky

25. konštatuje, že Dvor audítorov vo svojej správe na rok 2024 neuviedol konkrétne problémy týkajúce sa verejného obstarávania a verejných súťaží; zdôrazňuje však význam verejného obstarávania ako nástroja na presadzovanie cieľov politík, ako sú strategická autonómia, inovácie, environmentálna a sociálna agenda, hospodárska súťaž a právna istota; nabáda spoločné podniky, aby do svojich verejných obstarávaní väčšmi zahŕňali strategické kritériá, ako je sociálna zodpovednosť, udržateľnosť počas celého životného cyklu, bezpečnosť dodávok, odolnosť z hľadiska kybernetickej bezpečnosti, odolnosť a inovačná kapacita; blahoželá niektorým spoločným podnikom, ktoré už takéto postupy uplatňujú (napr. Európskemu spoločnému podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy, ktorý v roku 2024 zahrnul požiadavky na udržateľnosť do viac ako 50 % svojich verejných obstarávaní);

26. víta medziorganizačné iniciatívy spoločných podnikov v oblasti verejného obstarávania a riadenia zmlúv týkajúce sa predmetov spoločného záujmu a použitia, ktoré podporili ekonomicky efektívne využívanie zdrojov dostupných pre tieto podniky a zvýšili ich vyjednávaciu silu;

27. vyzýva všetky spoločné podniky, aby posilnili svoje opatrenia na presadzovanie rodovej rovnosti na všetkých úrovniach s cieľom začleniť vyvážené zastúpenie žien a mužov do všetkých činností súvisiacich s verejným obstarávaním, grantmi a verejnými súťažami v súlade so zásadami zásluhovosti, excelentnosti a rovnakých príležitostí a zároveň zabezpečiť, aby sa pri rozhodovaní o výbere a financovaní náležite zohľadňovala výkonnosť;

28. naliehavo vyzýva všetky spoločné podniky, aby vo všetkých postupoch verejného obstarávania a udeľovania grantov zohľadňovali geografickú rovnováhu a zachovali pritom hospodársku súťaž, kvalitu a excelentnosť, a aby riadne odôvodňovali prípady, keď sa primerané geografické rozdelenie nedosiahne; žiada, aby sa osobitná pozornosť venovala členským štátom a regiónom s nižšími príjmami alebo obmedzenou inovačnou kapacitou s cieľom podporiť tieto oblasti a zabezpečiť, aby spoločné podniky prispievali k znižovaniu rozdielov v rozvoji, a zároveň zaručiť, aby sa technologická a energetická transformácia uskutočňovala spravodlivo a primerane a aby sa zachovala regionálna súdržnosť; zdôrazňuje, že financovanie by malo naďalej prinášať jasnú európsku pridanú hodnotu s osobitným zreteľom na MSP;

29. zdôrazňuje potrebu spravodlivého a rovnocenného geografického rozdelenia finančných prostriedkov spoločných podnikov s osobitným dôrazom na regióny s nižšou inovačnou kapacitou a na MSP, a to pri súčasnom zachovaní otvorenej hospodárskej súťaže a zabezpečení toho, aby financované projekty prinášali jasnú európsku pridanú hodnotu;

Dobré podmienky zamestnancov, prijímanie do zamestnania a rodová rovnováha

30. vyjadruje znepokojenie nad súčasným stavom dopĺňania zamestnancov v rámci spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku, najmä nad pomalým tempom prijímania zamestnancov, a vyzýva spoločný podnik, aby zefektívnil svoje postupy s cieľom urýchlene zabezpečiť obsadenie všetkých voľných pracovných miest;

31. berie na vedomie vnímanú nespokojnosť medzi zamestnancami Európskeho spoločného podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy, ktorú odhalil nedávny prieskum medzi zamestnancami, a jej dosah na blahobyt zamestnancov; zdôrazňuje, že zamestnanci by mali mať možnosť pracovať vo fyzicky a psychicky bezpečnom prostredí; ďalej zdôrazňuje význam zachovania inštitucionálnych znalostí; v tejto súvislosti berie s poľutovaním na vedomie pretrvávajúcu vysokú závislosť spoločného podniku od externých poskytovateľov služieb; vyzýva spoločný podnik, aby urýchlene prijal opatrenia na riešenie týchto problémov;

32. opakuje svoju výzvu na súdržnú, transparentnú a spravodlivú personálnu politiku vo všetkých spoločných podnikoch, ktorou by sa zabezpečili inkluzívne pracovné podmienky, kariérny rast, rovnováha medzi pracovným a súkromným životom a podpora duševného zdravia; víta využívanie pružných foriem organizácie práce a zdôrazňuje, že by sa mali zamerať na zabezpečenie organizačnej flexibility, ktorá spĺňa personálne potreby spoločných podnikov; naliehavo vyzýva na zlepšenie schopnosti prilákať vysoko špecializované talenty a zároveň zabezpečiť dôstojné a stabilné pracovné podmienky a podporovať transparentný vnútorný kariérny postup;

33. víta pokrok spoločných podnikov pri zlepšovaní kvality a dostupnosti údajov o vyváženom zastúpení žien a mužov a geografickom rozdelení zamestnancov a riadiacich štruktúr; zdôrazňuje, že lepšie údaje posilňujú zodpovednosť a umožňujú cielenejšie opatrenia na podporu rozmanitosti, zabezpečenie spravodlivého zastúpenia pracovníkov a podporu zdravého a produktívneho pracovného prostredia v spoločných podnikoch;

34. vyzýva všetky spoločné podniky, aby podporovali vyvážené zastúpenie vo vedúcich a rozhodovacích pozíciách pri plnom rešpektovaní výberových konaní založených na kompetenciách a aby primeraným a transparentným spôsobom monitorovali pokrok; zdôrazňuje, že je dôležité riešiť rozdiely v odmeňovaní žien a mužov a presadzovať rovnaké príležitosti na kariérny postup; v tejto súvislosti poukazuje na pozitívny vývoj v spoločnom podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku, kde 72,5 % zamestnancov tvoria ženy a 27,5 % muži a kde je v rozšírenom riadiacom tíme 40 % mužov a 60 % žien;

35. zdôrazňuje, že spoločné podniky zabezpečia, aby financované projekty boli v súlade s platnými sociálnymi a pracovnými normami, prispievali k udržateľnému hospodárskemu rastu, inováciám, konkurencieschopnosti a veľmi kvalitnej zamestnanosti v Únii a aby dodržiavali zásady spravodlivej transformácie;

36. naliehavo vyzýva spoločné podniky, aby rozvíjali štruktúrovanú spoluprácu s európskymi univerzitami s cieľom zlepšiť dosah na mladých absolventov a posilniť budúce prijímanie zamestnancov; ďalej nabáda spoločné podniky, aby podporovali univerzitnú, výskumnú a profesijnú mobilitu a prijali opatrenia zamerané na rozvoj ľudského kapitálu, najmä mladých pracovníkov, inžinierov a výskumníkov, vrátane integrácie investičných projektov do vzdelávania, odbornej prípravy a učenia sa na pracovisku s cieľom zabezpečiť udržateľnú inováciu, kontinuitu pracovnej sily a dlhodobú konkurencieschopnosť európskeho hospodárstva;

Systémy riadenia a kontroly

37. víta prácu Dvora audítorov na preskúmaní operačných výdavkov spoločných podnikov pre výskum a inovácie, ktorá zahŕňala vzorku 33 náhodne vybraných transakcií na základe dohôd o grantoch z roku 2024 (priebežné alebo záverečné platby a zúčtovanie záloh) na úrovni konečných príjemcov; vyjadruje znepokojenie nad výsledkami tohto preskúmania, ktoré ukázali, že pretrvávajú systémové chyby; konštatuje, že tieto chyby sa týkajú najmä nesprávnych výkazov nákladov na zamestnancov od prijímateľov vrátane nesprávneho výpočtu hodinových alebo denných

sadzieb, zahrnutia nepriamych nákladov do jednotkových nákladov, vykazovania nákladov subdodávateľov ako nákladov na zamestnancov, ako aj zahrnutia neoprávnených nákladov na vybavenie; vyzýva spoločný podnik, aby tieto nedostatky riešil; okrem toho vyzýva Komisiu a útvar pre spoločný audit, aby orgánu udeľujúcemu absolutórium poskytli konsolidovanú analýzu základných príčin opakujúcich sa chýb v nákladoch na zamestnancov v spoločných podnikoch a aby podporovali harmonizované preventívne usmernenia, cielené kontroly *ex ante* v prípade vysokorizikových príjemcov a finančné opravy, ak sa zistia podobné chyby;

38. víta prácu Dvora audítorov na preskúmaní výdavkov Európskeho spoločného podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy, ktorá pozostávala z kontroly vzorky 30 náhodne vybraných transakcií; konštatuje, že Dvor audítorov zistil prípad, keď sa podstatná zmena dvoch zákaziek na nehnuteľnosti neriešila novým postupom verejného obstarávania; vyzýva Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy, aby zabezpečil, že podstatné zmeny zmlúv budú systematicky viesť k opätovnému posúdeniu verejného obstarávania vrátane právneho preskúmania a uverejnenia jasného odôvodnenia, a aby informoval orgán udeľujúci absolutórium o prijatých nápravných opatreniach;

39. vyjadruje znepokojenie nad zistením Dvora audítorov, že do decembra 2024 iba štyri spoločné podniky (spoločný podnik pre európske železnice, spoločný podnik pre čisté letectvo, spoločný podnik pre iniciatívu Inovatívne zdravotníctvo a spoločný podnik pre čipy) finalizovali rámec kontroly založený na riziku pre platby grantov v rámci programu Horizont Európa, a to napriek očakávanému nárastu takýchto platieb; pripomína, že spoľahlivý, systematický a centralizovaný kontrolný rámec založený na riziku je nevyhnutný na zabezpečenie predbežných kontrol vysokorizikových príjemcov, účinných následných opatrení v súvislosti s výsledkami auditu a spoľahlivých vyhlásení riaditeľa o vierohodnosti; zdôrazňuje, že audítorská a kontrolná práca by sa mala zamerať na oblasti s vyšším finančným rizikom a rizikom výkonnosti, zatiaľ čo pri opakujúcich sa transakciách s nízkym rizikom by sa mali využívať zjednodušené metódy overovania; zdôrazňuje, že takýto prístup môže zlepšiť vierohodnosť a výrazne znížiť administratívnu záťaž príjemcov a zúčastnených štátov; vyzýva všetky ostatné spoločné podniky, aby dokončili a zaviedli rámec kontroly založený na riziku pre grantové platby v rámci programu Horizont Európa/Digitálna Európa, ktorý by obsahoval: i) jasné hodnotenie rizika spojeného s príjemcami a projektmi, ii) zintenzívnené *ex ante* kontroly vysokorizikových prípadov, iii) systematickú spätnú väzbu výsledkov *ex post* auditov a ich začlenenie do plánovania budúcich kontrol a iv) konzistentné informácie vo vyhlásení výkonného riaditeľa o vierohodnosti;

40. vyjadruje znepokojenie nad tým, že systém riadenia rizík Európskeho spoločného podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy dostatočne nezohľadňuje podstatné riziká vyplývajúce z revízie východiskových hodnôt ITER v roku 2024 ani horizontálne dôsledky pre ľudské zdroje; konštatuje, že v nástroji spoločného podniku na riadenie rizík v oblasti IT chýbajú úplné a aktuálne informácie o kľúčových rizikách (vrátane výskytu, pravdepodobnosti a finančného dosahu), čo obmedzuje podporu pre rozhodovanie manažmentu a jeho schopnosť kvantifikovať expozíciu a prijímať účinné zmierňujúce opatrenia; vyzýva spoločný podnik, aby uvedené problémy vyriešil včasným zavedením vhodných opatrení;

Podvody, etika a konflikty záujmov

41. víta skutočnosť, že žiadne zo zistení Dvora audítorov za rok 2024 nevyžadovalo oznámenie podozrenia z podvodu Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF) alebo Európskej prokuratúre;

42. berie na vedomie informácie oznámené spoločnými podnikmi o ich činnostiach súvisiacich s predchádzaním podvodom, ich odhaľovaním a nápravou; vyzýva spoločné podniky, aby posilnili spoluprácu a výmenu informácií s úradom OLAF a v príslušných prípadoch aj s Európskou prokuratúrou vrátane systematického postupovania podozrení z podvodu, aby posilnili *ex ante* a *ex post* kontroly v oblasti riadenia grantov, žiadostí o úhradu nákladov, verejného obstarávania a overovania výsledkov, aby dôsledne a bezodkladne uplatňovali nápravné opatrenia a vymáhanie finančných prostriedkov a získané skúsenosti začlenili do budúcich postupov a aby každoročne predkladali podrobné správy o účinnosti opatrení proti podvodom, ktoré budú podložené jasnými kvantitatívnymi a kvalitatívnymi ukazovateľmi;

43. konštatuje, že spoločné podniky spravujú 38,5 miliardy EUR na roky 2021 – 2027, čo je viac ako dvojnásobok sumy spravovanej v predchádzajúcom období, a zdôrazňuje, že takéto významné zdroje si vyžadujú dôkladné monitorovanie výsledkov s cieľom zabezpečiť najvýhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou; vyzýva spoločné podniky, aby prijali spoločný rámec na meranie výkonnosti a vplyvov a zabezpečili podávanie správ o výsledkoch nad rámec dodržiavania rozpočtových pravidiel; zdôrazňuje, že účinný dohľad nad výkonnosťou musí byť doplnený silnou transparentnosťou činností spoločných podnikov a zárukami v oblasti konfliktu záujmov pre členov ich

riadiacich orgánov; nalieha v tejto súvislosti na systematické zverejňovanie vyhlásení o záujmoch členov riadiacich orgánov, ktoré by sa týkali finančných, profesijných alebo osobných väzieb so subjektmi, ktoré majú prospech z finančných prostriedkov spoločných podnikov; vyzýva na zavedenie obdobia, počas ktorého sa vedúci pracovníci musia vyhýbať akýmkoľvek konfliktom záujmov pred tým, ako zaujmú nové pozície v podporovaných organizáciách, a požaduje, aby vedecké výbory, nezávislí odborníci a členovia hodnotiacej komisie riadne podpísali vyhlásenia o neexistencii konfliktu záujmov;

Problematické otázky týkajúce sa Európskeho spoločného podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy a spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku

44. poukazuje na to, že okrem vyššie uvedených otázok si zaslúžia zvýšenú pozornosť aj tieto špecifické otázky súvisiace so spoločným európskym podnikom pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy a spoločným podnikom pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku;

45. uznáva, že ITER je projekt bezprecedentného rozsahu a ambícií, do ktorého je zapojených 35 medzinárodných partnerov a v ktorom Únia ako hostiteľ a najväčší prispievateľ zohráva ústrednú úlohu pri presadzovaní dlhodobej energetickej vízie a vedúceho postavenia Európy v oblasti vedy; zdôrazňuje, že v júni 2024 organizácia ITER predložila Rade ITER revidovaný plán projektu, v ktorom sa zaviedli nové východiskové hodnoty, ktorými sa nahradili hodnoty schválené v roku 2016, posunul sa koniec fázy montáže z roku 2025 (prvá plazma) na rok 2035 (začiatok výskumnej prevádzky) a celkové ukončenie projektu sa presunulo z roku 2042 na rok 2059; konštatuje, že záväzky týkajúce sa dodávok spoločného podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy sa preto zvyšujú z 21,6 miliardy EUR na 25,8 miliardy EUR v cenách z roku 2024, čo znamená dodatočné príspevky Euratomu a Francúzska do prevádzkového rozpočtu spoločného podniku vo výške 4,2 miliardy EUR; so znepokojením konštatuje, že odhadované zvýšenie nákladov vyplývajúce z revidovaných východiskových hodnôt ITER, ktoré navrhla organizácia ITER-IO v júli 2024, ešte formálne neschválila Rada ITER; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že na zachovanie vedúceho postavenia Únie vo výskume jadrovej syntézy je potrebná včasná a úplná formalizácia a vykonávanie revidovaného základného scenára projektu ITER;

46. súhlasí s obavami, ktoré vyjadril Dvor audítorov, že navrhnutý revidovaný základný scenár projektu ITER výrazne zvyšuje vystavenie Európskeho spoločného podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy technickým, právnym a finančným rizikám; konštatuje, že dlhodobú udržateľnosť projektu môžu ohroziť zvýšenia nákladov, pokračujúce meškania kľúčových míľnikov, ako aj silnejúca konkurencia zo strany iniciatív v oblasti jadrovej syntézy v tretích krajinách, ktoré spoločne môžu znížiť význam a vedúce postavenie projektu ITER; zdôrazňuje, že pretrváva značná právna neistota a neistota v oblasti riadenia, najmä možnosť, že účastníci odmietnu schváliť predĺženie dohody o ITER po roku 2042 alebo že platnosť francúzskeho hostiteľského dekrétu by mohla uplynúť pred začatím prevádzky reaktora, čo by predstavovalo ohrozenie právnej istoty a zodpovednosti; so znepokojením tiež konštatuje, že rozsah plánovaných technických úprav by mohol mať ďalekosiahle dôsledky na inovačnú kapacitu a hospodársku životaschopnosť projektu; domnieva sa, že tieto obavy sú umocnené rastúcim finančným tlakom, keďže vyššie príspevky požadované od Únie a Francúzska vyvolávajú pochybnosti o tom, či takéto financovanie bude možné udržať v rámci budúcich VFR alebo zo strany hostiteľského štátu; zdôrazňuje preto potrebu spoľahlivého finančného plánovania, rozhodného a súdržného riadenia, prísneho dohľadu a jasných ukazovateľov výkonnosti zo strany spoločného podniku, posilneného riadenia rizík a neustáleho zlepšovania zodpovednosti a transparentnosti medzi spoločným podnikom, organizáciou ITER a rozpočtovým orgánom Únie; zdôrazňuje, že treba ďalej posilňovať kontrolu nákladov, financovanie založené na míľnikoch, nezávislý dohľad nad výkonnosťou a riešiť právnu neistotu prostredníctvom záväzných záväzkov týkajúcich sa rámca na obdobie po roku 2042 a povinností hostiteľského štátu; zdôrazňuje, že vzhľadom na rozsah, trvanie a zvýšenie nákladov projektu ITER sa pokračujúce financovanie z prostriedkov Únie musí posudzovať nielen na základe technických míľnikov, ale aj na základe alternatívnych nákladov a klimatickej doplnkovosti s cieľom zabezpečiť európsku pridanú hodnotu a strategickú autonómiu;

47. zdôrazňuje odporúčanie Dvora audítorov, aby Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy zlepšil účinnosť svojho riadenia rizika vrátane posilnenia svojho IT nástroja na riadenie rizík tak, aby mal úplné informácie o všetkých relevantných kľúčových rizikách vyplývajúcich zo základného scenára na rok 2024; zdôrazňuje všeobecný význam strategického riadenia spoločného podniku s cieľom zabezpečiť, aby ITER zostal vedecky a ekonomicky relevantný, a to systematickým porovnávaním pokroku s globálnymi konkurentmi a ochranou inovačnej kapacity v rámci udržateľného modelu dlhodobého financovania; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu reštrukturalizovať spoločný podnik a prerozdeliť ľudské zdroje, znížiť neprimerané využívanie externých poskytovateľov služieb a zabezpečiť lepšie plánovanie a riadenie zdrojov v súlade s etickým rámcom spoločného podniku;

48. zdôrazňuje osobitné citlivé otázky súvisiace s Európskym spoločným podnikom pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy vzhľadom na pokračujúcu účasť Ruska a berie na vedomie vysvetlenia poskytnuté počas vypočutia vo Výbore pre kontrolu rozpočtu Európskeho parlamentu týkajúce sa bezpečnostných opatrení zavedených na zmiernenie súvisiacich právnych, bezpečnostných a strategických rizík; opakuje svoju výzvu, aby sa pri spolupráci s medzinárodnými partnermi, ako je Rusko, zachovávala najvyššia úroveň ostražitosti pri plnom dodržiavaní platných reštriktívnych opatrení Únie;

49. opakuje svoje znepokojenie nad pokračujúcou účasťou Ruska na projekte ITER; vyzýva Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy, aby zabezpečil prísne a úplné uplatňovanie sankcií Únie voči Rusku vrátane obmedzení týkajúcich sa obstarávania komponentov pre európske dodávky pre ITER; nabáda Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy, aby minimalizoval všetku zostávajúcu závislosť od Ruska a vyhýbal sa akýmkoľvek bilaterálnym kontaktom a záväzkom s ním, ktoré by mohli ohroziť strategické záujmy a hodnoty Únie; s uspokojením berie na vedomie skutočnosť, že Rusko sa neujalo predsedníctva Rady ITER v priebehu posledných dvoch rokov, keď sa tak malo stať v súlade so zásadou rotácie predsedníctva; s uspokojením konštatuje, že pravidlá duševného vlastníctva v dohode o projekte ITER zaručujú, že projekt bude mať k dispozícii všetky duševné zdroje potrebné na úspešný vývoj a prevádzku, čím sa zabezpečí úplná nezávislosť od ruských práv duševného vlastníctva; konštatuje, že Rusko splnilo všetky svoje vecné príspevky v rámci dohody o projekte ITER; zdôrazňuje, že činnosti spoločných podnikov Únie by mali prispievať k diverzifikácii dodávateľských reťazcov s cieľom dosiahnuť úplnú technologickú suverenitu;

50. zdôrazňuje odporúčanie Dvora audítorov, aby Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy posilnil svoj systém riadenia rizík a zvážil všetky horizontálne riziká vyplývajúce z východiskových hodnôt z roku 2024;

51. opakuje svoje hlboké znepokojenie nad nasledujúcimi nedostatkami v riadení ľudských zdrojov zistenými v rámci Európskeho spoločného podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy:

   a) nedávny interný prieskum medzi zamestnancami odhalil, že sa vyskytujú rozsiahle medziľudské spory (77 % respondentov), psychické násilie (9,9 % respondentov), sexuálne obťažovanie (7,3 % respondentov) a fyzické násilie (4,7 % respondentov); vyzýva spoločný podnik, aby vážne zohľadnil výsledky prieskumu a urýchlene prijal konkrétne opatrenia na riešenie situácie; zdôrazňuje význam dobrých pracovných podmienok zamestnancov;

   b) pokračujúca závislosť spoločného podniku na externých poskytovateľoch služieb s 313 externými poskytovateľmi služieb a 438 štatutárnymi zamestnancami v roku 2024; víta opatrenia prijaté spoločným podnikom, ako bolo v roku 2024 prijatie politiky, ktorou sa riadi vymedzovanie, plánovanie a využívanie externých poskytovateľov služieb, alebo v roku 2025 rozhodnutie o centralizácii ich koordinácie a riadenia, ktoré sa v súčasnosti realizujú; vyzýva spoločný podnik, aby vo svojich výročných správach o činnosti priebežne informoval o dosiahnutom pokroku;

52. opakovane vyjadruje znepokojenie nad aktuálnym stavom prijímania zamestnancov do spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku, ktorý získal 39 dodatočných pracovných miest na implementáciu značných finančných prostriedkov získaných v rámci súčasného VFR, ktoré sa majú obsadiť do konca rozpočtového roka 2023, pričom však 14 z týchto 39 miest bolo na konci roka 2024 stále neobsadených; vyzýva spoločný podnik pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku, aby čo najskôr prijal opatrenia na splnenie svojho cieľa v oblasti prijímania zamestnancov, pretože dlhodobá prevádzka s nedostatočným počtom zamestnancov mu môže brániť v realizácii jeho činností a v dosahovaní jeho cieľov;

53. zdôrazňuje význam zabezpečenia digitálnej suverenity vo výskume financovanom Úniou; v tejto súvislosti zdôrazňuje kľúčovú úlohu spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku, Európskeho centra priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti, spoločného podniku pre čipy a spoločného podniku pre inteligentné siete a služby, ktorých prioritou by mali byť projekty posilňujúce autonómiu Únie v oblasti polovodičov, umelej inteligencie a kybernetickej bezpečnosti; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že projekty podporované spoločnými podnikmi: i) nebudú neprimerane závislé od dodávateľov kritických technológií z tretích krajín; ii) účinne posilnia priemyselnú odolnosť a strategickú autonómiu Únie; a iii) aktívne podporia rozvoj domácich výskumných a inovačných kapacít v strategických digitálnych odvetviach;

54. opakovane vyjadruje znepokojenie nad tým, že v roku 2024 sa miera plnenia rozpočtu spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku v súvislosti s platbami grantov v rámci programu Horizont 2020 ďalej znížila na 27 % (36 % v roku 2023); konštatuje, že v roku 2024 zostala miera plnenia záväzkov a platieb na investičné činnosti v rámci programu Digitálna Európa veľmi nízka, a to 22 %, resp. 19 % (89 %, resp. 18 % v roku 2023); berie na vedomie vysvetlenie, ktoré poskytol spoločný podnik pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku, vyzýva ho však, aby zabezpečil riadne plnenie všetkých častí svojho prevádzkového rozpočtu;

55. konštatuje, že podľa správy Dvora audítorov sú príspevky súkromných účastníkov spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku na program Horizont 2020 naďalej nízke; ich nepeňažné príspevky na operačné činnosti dosiahli len 20,0 milióna EUR, čo je oveľa menej ako minimum 420,0 milióna EUR stanovené v zakladajúcom nariadení spoločného podniku; pripomína potrebu zmeny spôsobu financovania spoločného podniku, ktorý obmedzuje schopnosť spoločného podniku zabezpečovať účinnú spoluprácu so súkromným sektorom a bráni mu riadne vyčísľovať príspevky súkromného sektora k plneniu cieľov spoločného podniku;

Poznámky k opatreniam prijatým spoločnými podnikmi v nadväznosti na predchádzajúce postupy udelenia absolutória

56. víta, že spoločné podniky vypracovali správu o následných opatreniach k uzneseniam Európskeho parlamentu s poznámkami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutí o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločných podnikov za rozpočtový rok 2023; konštatuje, že tieto správy tlmočia v dostatočnej miere názory spoločných podnikov na otázky, na ktoré poukázal Európsky parlament;

57. víta, že správa Dvora audítorov obsahuje aj analýzu následných opatrení spoločných podnikov na základe predchádzajúcich pripomienok a odporúčaní na opatrenia uverejnených Dvorom audítorov; v tejto súvislosti konštatuje, že do konca roka 2024 sa nevyriešila ani polovica pripomienok z predchádzajúcich rokov: uzavrelo sa ich 18 zo 44, pričom 26 zostalo nedoriešených; pokiaľ ide o odporúčania Dvora audítorov z obdobia 2021 – 2023, väčšina z nich sa aspoň čiastočne vykonala; okrem toho zo štyroch odporúčaní s cieľovým dátumom 2024 dve vykonali úplne všetky spoločné podniky, jedno vykonali niektoré z nich úplne a iné čiastočne a jedno vykonali čiastočne; zo zvyšných ôsmich s neskoršími cieľovými termínmi sa jedno vykonalo úplne, šesť čiastočne a jedno sa ešte nevykonalo, pretože závisí od Komisie; vyzýva všetky spoločné podniky, aby pokračovali vo vykonávaní odporúčaní Dvora audítorov a podávali Dvoru audítorov a Európskemu parlamentu správy o dosiahnutom pokroku;

Výzva na prijatie následných opatrení

58. vyzýva každý spoločný podnik, o ktorom sa uvažuje pri udelení absolutória za rozpočtový rok 2024, aby vypracoval individuálnu správu o následných opatreniach s informáciami o všetkých opatreniach prijatých na riešenie konkrétnych otázok uvedených v tomto uznesení a predložil ju podpísanú (výkonným) riaditeľom spoločného podniku najneskôr do 30. septembra 2026 Európskemu parlamentu;

59. zdôrazňuje, že správy o následných opatreniach môžu obsahovať aj všeobecné stanoviská spoločných podnikov k tomuto uzneseniu a k ďalším záležitostiam relevantným pre orgán udeľujúci absolutórium; vyzýva spoločné podniky, aby tieto správy vypracovali dôkladne a pokryli všetky otázky, ktoré Európsky parlament vzniesol v súvislosti s ich činnosťou, a aby ich vypracovali v duchu spolupráce a dôveryhodnosti.